

Teulats

Santa Maria de Merlès

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Sector est del terme municipal
Emplaçament A 1550 metres per pista forestal de la carretera BV-4401, punt quilomètric 18'900.

Coordenades:

Latitud: 42.00166
Longitud: 2.00135
UTM Est (X): 417296
UTM Nord (Y): 4650443

Classificació

Número de fitxa 08255 - 60
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Algunes de les estructures adossades es troben en mal estat.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 010A00029

Fitxes associades:

[Capella de Sant Segimon de Teulats](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dt., 16/10/2007 - 02:00

Descripció

Teulats està situada en un punt elevat de la carena que separa la vall de Merlès de l'altiplà en el que es troba el poble de Prats de Lluçanès.

És una masia de grans dimensions formada per diversos volums adossats en "L" destinats a l'habitatge de planta baixa, primer pis i golfes, i diverses estructures adossades al voltant tancant un pati interior. Està bastida amb murs de maçoneria de pedra arrebossats i emblanquinats, delimitats a les cantonades amb carreus treballats (en algunes parts l'arrebossat tapa les cantonades). La teulada és de doble vessant, variant la seva orientació en els diferents cossos, però tots amb aigües al pati interior, exceptuant l'extrem sud del conjunt, on la masia té un acabament de teulada de quatre vessants.

La façana principal, orientada al nord, mostra tres volums d'alçades diferents. En el de la dreta hi ha un portal d'arc rebaixat emmarcat amb pedra treballada al que s'accedeix per unes escales de pedra. També a la planta baixa hi ha tres petites finestres dues de les quals emmarcades amb monòlits bisellats. Al primer pis hi ha únicament una finestra emmarcada amb pedra bisellada i a les golfes tres finestres reformades. El cos central està dominat per un gran portal que forma l'entrada a la lliça o pati interior emmarcat amb brancals de pedra treballada i llinda de fusta. També a la planta baixa hi ha dues finestres reformades. Al primer pis hi ha dues finestres emmarcades amb pedra bisellada i a les golfes, una finestra emmarcada amb monòlits treballats. En el volum de l'extrem esquerre hi ha dues finestres a la planta baixa, una de les quals emmarcada amb monòlits treballats i una finestra tant al primer pis com a les golfes, la primera de les quals emmarcada amb pedra treballada.

La façana oest té adossades de banda a banda diverses estructures d'un nivell i bastides amb murs de maçoneria de pedra, i una estructura que sobresurt al centre de la façana. També conté diverses cantonades integrades que denoten les diverses ampliacions de l'edifici. A nivell de primer pis hi ha cinc finestres, dues de les quals emmarcades amb pedra bisellada i una amb pedra motllurada, i a les golfes tres finestres, una de les quals emmarcada amb monòlits de pedra treballada.

La façana sud queda seccionada en dos parts a causa de la forma d'"L" que té l'edifici. La part esquerra té diverses estructures situades pocs metres al davant i està dominada per un volum adossat a la meitat dreta que forma una eixida a nivell de primer pis, sustentada amb un pilar de maó i delimitada amb una barana de pedra motllurada. A la resta de la façana hi ha una galeria al primer pis, també amb barana motllurada de pedra i una eixida a les golfes que ocupa tot l'ample del volum i que és sustentada amb un pilar central de pedra treballada. La part dreta es troba situada uns metres més enrere, tancant el pati interior pel costat nord, i està format per dos volums diferenciats, el de la dreta dels quals té adossada al davant la capella de Sant Segimon de Teulats. El volum de l'esquerra conté a nivell de planta baixa una gran obertura d'arc rebaixat emmarcada amb pedra treballada que dóna a un espai cobert que comunica amb l'accés nord del pati, i un portal d'arc de mig punt, també emmarcat amb pedra treballada. El primer pis estava format originalment per una eixida amb barana de ferro motllurada i pilar central bisellat, actualment aquests elements queden integrats al mur, reformat amb obra i amb dues finestres de nova obertura. A les golfes es repeteix l'eixida, tot i que en aquest cas és amb pilar central de pedra treballada i encara es troba oberta. El volum de l'extrem est, d'alçada més baixa, conté un portal emmarcat amb pedra treballada i la data de 1795 inscrita a la llinda i dues finestres, una emmarcada amb monòlits de pedra treballada a la planta baixa i una emmarcada amb pedra treballada al primer pis. Les golfes estan ocupades per una eixida i tota la meitat dreta queda adossada a la capella de Sant Segimon.

Observacions:

(Continuació descripció) La façana està seccionada en dues parts diferenciades, la que dóna al pati interior i la que està a l'extrem est del conjunt. La façana que dóna al pati interior conté a nivell de planta baixa una arcada integrada al mur d'arc de mig punt, a l'interior de la qual hi ha una porta i una finestra emmarcada amb monòlits de pedra treballada. Més a la dreta hi ha una finestra reformada i ja a l'extrem dret, sota el pas cobert que deixa un dels volums, hi ha un portal d'arc de mig punt adovellat, antic accés principal de la masia. A nivell de primer pis hi ha dos balcons emmarcats amb

pedra bisellada i a les golfes dues finestres, una de les quals emmarcada amb pedra bisellada. Uns metres més a l'est, a l'extrem del conjunt s'hi adossen diverses estructures, essent les més properes a la masia bastides amb murs de maçoneria de pedra i les més allunyades amb obra vista. Pròpiament a la façana del volum dedicat a l'habitatge situat més a l'est, hi ha cinc finestres disposades irregularment, una de les quals emmarcada amb pedra treballada i una altra amb monòlits de pedra treballada. Completen el conjunt diverses estructures, unes situades al nord i les altres uns metres al sud de la masia tancant el conjunt per aquella part, amb un gran hort tancat, delimitat amb murs de maçoneria de pedra.

Teulats, documentada al segle X com a Tabulatos provindria del llatí "tabula", que significa taula o tauló. Per tant la correcta escriptura del topònim hauria de ser Taulats i no Teulats.

Història

Teulats es troba documentada des de l'any 955 sota la denominació Tabulatos en la donació d'un alou que fan els esposos Giscafred i El·lo a l'església de Sant Pere de la Seu de Vic, el qual afronta amb el mercadal de Teulats: " Et afrontat hec omnia superius scripta: de oriente in ipso merchatale qui est in Tabulatos vel in istra[ta] qui discurrit per ipsa serra super ipsa kasa de Teudesendo, et de meridie in vinea que ..." Apareix documentada en època medieval entre els béns del monestir de Lluçà i era tinguda en indivís amb la Catedral de Vic, formant part de la batllia del Soler de n'Hug. Apareix també en el fogatge de 1553. La construcció actual data probablement del segle XVII amb ampliacions als segles posteriors.

Bibliografia

BOLÓS, Jordi i HURTADO, Víctor (2001). Atlas del comtat d'Osona (798-993). Rafael Dalmau editor.

IGLÉSIES, Josep (1981). El fogatge de 1553. Estudi i transcripció. Dalmau.

MASRAMON, Ramon (1990). El Lluçanès Central. Història de la baronia de Lluçà. Ajuntament de Prats de Lluçanès.

ORDEIG, Ramon (1999). Catalunya Carolíngia,IV: Els Comtats d'Osona i Manresa. Institut d'Estudis Catalans.

PLADEVALL, Antoni (1997). Santa Maria de Lluçà. Antiga canònica agustiniana. Impremta Sellarès (Torelló).

